

Sygn. akt I C 124/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2017r.

Sąd Rejonowy w Ostrzeszowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Małgorzata Wierzba-Golicka
Protokolant:	sekretarka Joanna Kempa

po rozpoznaniu w dniu 6 kwietnia 2017r. w Ostrzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa R. K. (1), K. P.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

I zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powódki K. P. kwotę 25000,- (dwadzieścia pięć tysięcy) złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, za okres od dnia 26 kwietnia 2012r. do dnia zapłaty;

II zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda R. K. (1) kwotę 7500,- (siedem tysięcy pięćset) złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, za okres od dnia 26 kwietnia 2012r. do dnia zapłaty;

III oddala powództwa w pozostałym zakresie;

IV znosi wzajemnie pomiędzy stronami koszty procesu.

/-/ Małgorzata Wierzba-Golicka

Sygn. akt I C 124/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 19 kwietnia 2017r.

Powodowie K. P. i R. K. (1) wnieśli pozew przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W. domagając się zasądzenia od pozwanego na rzecz powódki K. P. kwoty 70000,- złotych oraz kwoty 20000,- złotych na rzecz powoda R. K. (1), wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi za okres od dnia 26 kwietnia 2012r. do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu.

Uzasadniając swoje żądanie powodowie podali, że w dniu 8 listopada 2003r. ich syn i brat D. P. zmarł na skutek obrażeń poniesionych w wyniku wypadku samochodowego. Powodowie twierdzą, iż z uwagi krzywdę jaką ponieśli w wyniku śmierci D. P. przysługuje im zadośćuczynienie, a powódce również odszkodowanie z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej.

Pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu.

Pozwany podniósł, iż powódka nie może żądać zadośćuczynienia, ponieważ w dacie śmierci D. P. nie obowiązywały przepisy, które mogłyby być podstawą do takiego żądania. W ocenie pozwanego obecnie obowiązujące przepisy nie powinny być stosowane w przypadku zdarzeń, do których doszło przed ich wejściem w życie. Ponadto stwierdził, iż zgodnie z ustawą ubezpieczeniową, ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność tylko za dobra osobiste osób poszkodowanych w wypadku, a powódka nie była bezpośrednio poszkodowana w wypadku. Pozwany zakwestionował, także wysokość żądanego zadośćuczynienia jako niewspółmierną do poniesionej krzywdy. Pozwany wskazał, również, iż brak jest podstaw do stwierdzenia, iż śmierć pozwanego doprowadziła do znacznego pogorszenia sytuacji życiowej powódki. Ponadto pozwany wniósł o wezwanie w charakterze interwenienta ubocznego W. M., prowadzącego w stanie nietrzeźwości pojazd, w którym znajdował się poszkodowany D. P. w chwili wypadku.

Interwenient uboczny W. M. wniósł o oddalenie powództwa wskazując, iż poszkodowany miał świadomość, że wsiada do pojazdu, którego kierowca jest nietrzeźwy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 8 listopada 2003r. W. M. kierując pojazdem F. (...) w stanie nietrzeźwości uderzył w nieoświetloną przyczepkę zaczepioną do ciągnika rolniczego prowadzonego przez S. L.. Wskutek obrażeń poniesionych w wyniku wypadku śmierć poniósł D. P. podróżujący wraz z W. M.

Okoliczności niesporne.

Przed wypadkiem poszkodowany D. P. wraz ze sprawcą wypadku W. M. wspólnie spożywali alkohol.

Okoliczności niesporne.

W. M. związany był z pozwanym umową obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Okoliczności niesporne.

D. P. był przyrodnim bratem R. K. (1). Braci łączyła silna więź emocjonalna. W dzieciństwie z uwagi na niewielką różnicę wieku byli dla siebie towarzyszami zabaw. R. K. (1) półtora roku przed śmiercią brata wyprowadził się z domu rodzinnego, jednak nadal utrzymywał częsty kontakt z bratem. D. P. do śmierci mieszkał razem z matką. Nagła i niespodziewana śmierć D. P. była ogromnym szokiem dla powodów, doznali oni ponadnormatywnej traumy. Do dnia dzisiejszego wspominają zmarłego, często chodzą na cmentarz.

Dowód: opinie biegłego J. G. (1) k. 215-218, zeznania świadków E. K. k. 168 i R. K. (2) k. 168v, przesłuchanie powódki e-protokół rozprawy z dnia 6 kwietnia 2017r. - 00:13:53-00:28:28 płyta CD k. 308, przesłuchanie powoda e-protokół rozprawy z dnia 6 kwietnia 2017r. - 00:44:19-01:12:08 płyta CD k. 308.

Zmarły prowadził wspólne gospodarstwo domowe z matka, dokładając do domowego budżetu około 1000,- złotych miesięcznie przez siedem miesięcy w roku.

Dowód: przesłuchanie powódki e-protokół rozprawy z dnia 6 kwietnia 2017r. - 00:13:53-00:28:28 płyta CD k. 308

Powodowie pismem doręczonym pozwanemu w dniu 21 marca 2012r. wezwali go do zapłaty kwoty 130000,- złotych na rzecz K. P. oraz kwoty 30000,- złotych na rzecz R. K. (1).

Dowód: pismo k. 24 akt szkody.

Powyższy stan faktyczny, który był częściowo niesporny Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych przez strony w niniejszym postępowaniu, zeznań świadków, opinii biegłego J. G. (2) oraz przesłuchania powodów. Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka D. W. jakoby D. P. miał niepoprawne relacje z rodziną. Zeznania te stoją w sprzeczności z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, a ponadto świadek bardziej dywagował wskazując, iż skoro D. P. nie mówił o rodzinie to myśli, że coś musiało być nie w porządku. Świadek nie był również obecny przy rzekomych rękoczynach do których miało dojść pomiędzy braćmi, a jedynie słyszał o nich od kolegów.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w części.

W niniejszej sprawie z uwagi na fakt, iż do wypadku w wyniku, którego śmierć poniósł D. P., doszło w dniu 8 listopada 2003r. zastosowanie znajdują przepisy kodeksu cywilnego na gruncie stanu prawnego obowiązującego przed nowelizacją Kodeksu cywilnego, dokonaną art. 1 ustawy z dnia 30 maja 2008r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 116, poz. 731), skutkiem której został wprowadzony do porządku prawnego art. 446 § 4 kc przewidujący zadośćuczynienie za śmierć osoby bliskiej (z dniem 3 sierpnia 2008r.). Pozwany twierdził, iż w związku z powyższym nie ma podstawy prawnej w oparciu, o którą powódka mogłaby wystąpić z żądaniem zapłaty zadośćuczynienia za śmierć bliskiej osoby. Pogląd ten jest jednak błędny, ponieważ powódce z uwagi na fakt, iż jej dobro osobiste zostało naruszone wskutek działania bezprawnego, przysługuje zadośćuczynienie za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 kc w związku z art. 24 § 1 kc i zasady tej nie wyłącza powołany przez pozwanego art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Taką wykładnię powyższych przepisów w pełni aprobuje orzecznictwo Sądu Najwyższego (vide: wyrok z dnia 14 stycznia 2010r. w sprawie IV CSK 307/09, uchwała dnia z 22 października 2010r. w sprawie III CZP 76/10, uchwała z dnia z 13 lipca 2011r. w sprawie III CZP 32/11, uchwała z dnia 20 grudnia 2012r. w sprawie III CZP 93/12 i wyrok z dnia 4 lipca 2014r. w sprawie II CSK 621/13).

Zgodnie z art. 24 kc dla skuteczności żądania zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego konieczne jest, aby naruszenie to nastąpiło na skutek działania bezprawnego. W niniejszej sprawie śmierć D. P. nastąpiła w następstwie bezprawnego działania W. M., który prowadząc w stanie nietrzeźwości doprowadził do zderzenia pojazdów.

Katalog dóbr osobistych, do którego odwołuje się art. 23 kc, ma charakter otwarty. Przepis ten wymienia dobra osobiste człowieka pozostające pod ochroną prawa cywilnego w sposób przykładowy, uwzględniając te dobra, które w praktyce mogą być najczęściej przedmiotem naruszeń. Nie budzi jednak wątpliwości, że przedmiot ochrony oparty na podstawie art. 23 i 24 kc jest znacznie szerszy. Należy uznać, że ochronie podlegają wszelkie dobra osobiste rozumiane jako wartości niematerialne związane z istnieniem i funkcjonowaniem podmiotów prawa cywilnego, które w życiu społecznym uznaje się za doniosłe i zasługujące z tego względu na ochronę.

Rodzina jako związek osób najbliższych podlega ochronie prawa. Dotyczy to odpowiednio ochrony prawa do życia rodzinnego obejmującego istnienie różnego rodzaju więzi rodzinnych. Więź rodzinna odgrywa doniosłą rolę, zapewniając członkom rodziny między innymi poczucie stabilności, wzajemne wsparcie obejmujące sferę materialną i niematerialną. Spowodowanie wypadku komunikacyjnego, w którym śmierć poniósł D. P. było zawinionym i bezprawnym naruszeniem dóbr osobistych, przejawiającym się naruszeniem prawa do utrzymania więzi rodzinnych, uczuciowych i emocjonalnych między powodami a ich synem i bratem.

Kryteria istotne przy ustalaniu "odpowiedniej" sumy zadośćuczynienia to: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne, wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, rola w rodzinie pełniona przez osobę zmarłą, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem śmierci osoby bliskiej, stopień, w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy i wiek pokrzywdzonego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2006r. w sprawie IV CSK 99/05). W przedmiotowej sprawie naruszone zostały więzi

rodzinne łączące powodów z ich synem i bratem. D. P. w życiu powodów odgrywał doniosłą rolę, a więzi emocjonalne łączące go z matką i bratem były bardzo silne. Pomimo, iż powód R. K. (1) nie mieszkał już razem z bratem to nadal utrzymywali częsty kontakt. Śmierć syna dla każdej matki jest ogromnym ciosem i przyczyną niewyobrażalnych cierpień, które są tym bardziej dotkliwe, gdy tak jak w niniejszej sprawie rodzina utrzymuje tak bliski kontakt. D. P. pomimo, że był już dorosły nadal zamieszkiwał z matką, która wiedziała, że zawsze może liczyć na jego pomoc. Mając powyższe na względzie Sąd uznał, iż adekwatne do cierpień powoda R. K. (1) będzie zadośćuczynienie w kwocie 15000,- złotych, a dla K. P. w kwocie 50000,- złotych.

Zgodnie z art. 362 kc jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron.

W niniejszej sprawie poszkodowany D. P. bezpośrednio przed wyjazdem spożywał alkohol z kierującym pojazdem W. M.. Poszkodowany zdecydował się na jazdę pomimo, iż wiedział, że kierowca jest nietrzeźwy. Zachowanie takie należy ocenić jako wysoce nieodpowiednie i stanowiące przyzwolenie na kierowanie pojazdem przez nietrzeźwego kierowcę. Mając powyższe na względzie Sąd uznał, iż poszkodowany D. P. w 50% przyczynił się do powstania szkody. Skutkuje to obniżeniem o 50% zasądzonych na rzecz powodów zadośćuczynień.

W związku z powyższym orzeczono jak w pkt 1 wyroku.

W pkt 2 oddalono żądanie zadośćuczynienia w zakresie powyżej zasądzonych kwot.

Zgodnie z art. 446 § 3 kc sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli wskutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej.

W niniejszej sprawie powódka nie wykazała, iż śmierć syna wpłynęła na pogorszenie jej sytuacji życiowej. Powódka wskazała, iż syn prowadził wspólnie z nią gospodarstwo domowe dokładając do budżetu domowego kwotą około 7000,- złotych rocznie, jest to około 580,- złotych miesięcznie. Mając na względzie tylko koszty wyżywienia i opłat za media uznać należy, że kwota ta jest stosunkowo niska i nawet jeśli wystarczała na pokrycie kosztów związanych z utrzymaniem zmarłego, to nie mogła stanowić wsparcia dla powódki. W związku z powyższym żądanie odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej podlegało oddaleniu.

Odnośnie odsetek za opóźnienie podkreślić należy, iż zobowiązanie dłużnika do naprawienia szkody spowodowanej czynem niedozwolonym jest zobowiązaniem o charakterze bezterminowym (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 9 listopada 2006r. w sprawie I Ca 341/06). Wobec tego zadośćuczynienie należy traktować jak wierzytelność bezterminową, a więc świadczenie to powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania (art. 455 kc). Wymagalność zadośćuczynienia z art. 445 § 1 kc i związany z nią obowiązek zapłaty odsetek za opóźnienie przypadają na dzień doręczenia dłużnikowi wezwania do zapłaty przed wytoczeniem powództwa albo odpisu pozwu (ewentualnie pisma rozszerzającego powództwo). Wezwanie do zapłaty zadośćuczynienia zostało doręczone pozwanemu w dniu 21 marca 2012r. i od tego momentu roszczenie stało się wymagalne. Powodowie zażądali odsetek od dnia 26 kwietnia 2012r.. Sąd będąc związany ich żądaniem zasądził odsetki od dnia 26 kwietnia 2012r..

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z art. 100 kpc mając na względzie, iż powództwo zostało uwzględnione jedynie w części, dlatego koszty pomiędzy stronami zostały wzajemnie zniesione.

/-/ Małgorzata Wierzba-Golicka